

**ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
ของไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ ของ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา**

**The Knowledge and the comprehension of Pattern and Content About
the Politics and the Democratic Administration of Thailand by the 1st Year
Students in the Normal Program and Special Program of the Faculty of
Political Science, Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus**

วินิจ ผาเจริญ¹

Winit Pharcharuen¹

มหาวิทยาลัยแม่โจ้¹

Maejo University¹

E-mail : winit.phacharuen@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีการศึกษาปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 150 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไค-สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษารัฐศาสตร์การปกครองมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยในระดับดี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษารัฐศาสตร์การปกครองที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าเพศหญิง นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน อายุ 18-25 ปี จำนวน 124 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 82.7 มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่า นักศึกษาภาคปกติและพิเศษต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจใน

รูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภาคปกติมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าภาคพิเศษ

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ; การเมืองการปกครอง; ระบบประชาธิปไตย

ABSTRACT

The objective of this study is to evaluate and compare the level of the cognitive orientation in the pattern and content of the politics and the democratic administration of Thailand by the 1st year students in the normal program and special program of the faculty of political science, Mahamakut Buddhist University, Lanna campus. The representative sample employed in this study is the group of 150 first year students of the faculty of political science both in the normal program and special program which were selected by the process of stratified random sampling. The appliance used in this study is the questionnaire and the analysis of the information by the evaluation of the percentage, the average, the standard deviation and Chi-Square.

From the research result found that the students of the faculty of political science have possessed the high level of the cognitive orientation in pattern and content of the politics and the democratic administration of Thailand. Besides, from the test result of the hypothesis found that different genders of the students who study in the faculty of political science possess distinct levels of the cognitive orientation in both the pattern and the content of the politics and the democratic administration of Thailand. Statistically, male students are 0.05 percent superior to female students in perceiving the political and the democratic administration of Thailand. Furthermore, male students in different ages also own different level of the cognitive orientation in which 124 male students at the age f 18 to 25 years old or 82.7 percent have possessed higher degree of the cognizance. Likewise, students from normal program and special program also own dissimilar level of the cognitive orientation; the test result found that the students in the normal program are .05 percent better than the students in the special program.

Keywords : Cognitive Orientation; Politics & Government; Democratic system

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข นับเวลาเกือบ 70 ปีที่ผ่านมาแล้วแต่การดำเนินการปกครองในระบอบนี้ก็ยังถูกมองว่าเป็นไปอย่างล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอดมีการปฏิวัติรัฐประหารอยู่บ่อยครั้ง รัฐธรรมนูญยกเลิกและเปลี่ยนแปลงแก้ไขบ่อย เช่น มีการยึดอำนาจทางการเมืองถึง 13 ครั้งมีการก่อความรุนแรงทางการเมืองถึงขั้นจลาจล 3 ครั้ง อย่างไรก็ตามประชาธิปไตยของเราก็ยังนับว่าไม่พัฒนาเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ ไม่รู้ถึงสิทธิหน้าที่ และมีความสำนึกทางการเมือง ตลอดจนไม่ค่อยมีความสนใจ ความตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะประชาชนยังขาดความสำนึกทางการเมือง ยังยึดติดอยู่กับวัฒนธรรมการเมืองแบบเก่าที่เน้นอำนาจของบุคคล อำนาจนิยม ศักดินา ชนชั้น ความล้มเหลว ความด้อยพัฒนาของระบอบประชาธิปไตยจึงปรากฏอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน มีการยึดอำนาจการบริหารบ้านเมืองด้วยวิธีการปฏิวัติ การรัฐประหารและการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 107) เพราะเนื่องมาจากปัญหาหลายประการ อาทิเช่น ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประชาธิปไตย ระบบการเมืองไม่มีความสุจริตและขาดความชอบธรรม และรัฐบาลขาดเสถียรภาพ และประสิทธิภาพ

สิ่งที่สำคัญการพัฒนาประชาธิปไตยให้เจริญก้าวหน้าขึ้น คือ การให้การศึกษา และการจัดการศึกษาต้องพัฒนาคนให้มีความรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระที่เป็นแก่นแท้ของประชาธิปไตยและสามารถนำไปใช้จนเป็นวิถีชีวิตจึงจะประสบผลสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาและส่งเสริมประชาธิปไตยให้กับประชาชนได้ควรตระหนักและเข้าใจถึงแก่นแท้ของคำว่า “ประชาธิปไตย” ควรที่จะมีการปลูกฝังและส่งเสริมประชาธิปไตยให้กับประชาชนเหล่านั้นตั้งแต่เยาว์วัย โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาจะต้องมีบทบาทในการปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยที่ดีให้กับเยาวชนเหล่านั้น เพราะในทางปฏิบัติสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่สามารถส่งเสริมพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อเกี่ยวกับปรัชญา หลักการและรูปแบบของระบอบประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้องชัดเจน ตลอดจนเป็นการปลูกฝังนิสัยที่สอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศได้เป็นอย่างดี การศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ขณะเดียวกันสถาบันการศึกษายังเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติวิถีประชาธิปไตยผ่านกิจกรรมทางการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อหล่อหลอมให้เยาวชนเห็นคุณค่าของประชาธิปไตยโดยตรง ซึ่งจะพัฒนาไปสู่ความเชื่อมั่นและยึดถือปฏิบัติเป็นแบบแผนจนกลายเป็นผู้มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมั่นคง (ชัยอนันต์ สมทวณิช, 2523 : 15 และธิดารัตน์ บุญนุช, 2543 : 3)

แนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตยคือการให้การศึกษาทั้งในด้านความรู้และการปฏิบัติตน เพราะการศึกษามีบทบาทสำคัญใน

การปลูกฝังทัศนคติ สร้างค่านิยมก่อให้เกิดความรู้ ความคิดเห็น ความเชื่อต่างๆ แก่ผู้เรียน ในการจัดการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องจัดให้สอดคล้องกับการปกครองของประเทศ เมื่อประเทศมีการปกครองระบอบแบบประชาธิปไตยก็จำเป็นที่จะต้องสอนประชาธิปไตยเพื่อให้ความรู้พื้นฐานด้านนี้

ฉะนั้นในระบบโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย จะต้องถือว่าเป็นภารกิจเบื้องต้นในการบริหารหลักสูตรและการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีระบบการวัดผลและการประเมินผลที่ครอบคลุม ทั้งการวัดความรู้เกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครอง วัดด้านคุณลักษณะและค่านิยมประชาธิปไตย โรงเรียนมหาวิทยาลัย และครู อาจารย์ผู้ทำการสอนทุกคนจะต้องดำเนินกิจกรรมต่างๆ และปฏิบัติเป็นวิถีชีวิตที่สามารถเป็นตัวอย่างให้นักเรียน นักศึกษาฝึกฝนเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุ ชุมชน สังคม สถานศึกษาจึงถือว่าเป็นสถาบันสำคัญและมีบทบาทมากที่สุด ที่จะทำหน้าที่ปลูกฝังเจตคติคุณลักษณะประชาธิปไตยที่ดีให้กับนักเรียนนักศึกษา ซึ่งจะเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศในวันข้างหน้า ดังที่ (Smith, Stanlcy and Mark, 1969 : 347) ได้กล่าวถึง “บทบาทของสถานศึกษาในสังคมประชาธิปไตยว่า สถาบันศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบในการเตรียมประสบการณ์ที่จะทำให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการปกครอง ถ้าประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความลึกซึ้งและไม่เห็นคุณค่าของประชาธิปไตยและการทำงานร่วมกับคนอื่นแล้ว รากฐานการปกครองก็จะล้มเหลว” การปลูกฝังและพัฒนาประชาธิปไตยในสถานศึกษา จำเป็นจะต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุม เพื่อให้นักเรียน นักศึกษามีพฤติกรรมประชาธิปไตยทั้งด้านวิถีชีวิตประชาธิปไตย ด้านระบบประชาธิปไตยเพื่ออุดมการณ์ทางการเมืองการปกครองที่ถูกต้องอย่างแท้จริง

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้เปิดหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อจะมุ่งเน้นการเรียนรู้อารมณ์ความรู้สึกทางพระพุทธศาสนาและการเมืองการปกครองเป็นเรื่องที่สำคัญ เป็นการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญทางด้านการบริหารการปกครองของประเทศต่อไป มีความสามารถและมีมาตรฐานในการบริหารงานภาครัฐและเอกชนและการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาการเมืองการปกครอง เพื่อได้ศึกษาเนื้อหาความรู้พื้นฐานด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย โดยหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต ได้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยโดยตรง ในรายวิชาการเมืองการปกครองของไทย, รัฐศาสตร์เบื้องต้น, ระบบรัฐสภาไทย, พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของการเมืองการปกครองไทย, การปกครองคณะสงฆ์ไทย, พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และการเลือกตั้ง, กฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้ง, การเมืองและการปกครองท้องถิ่น, สัมมนาศาสนากับการเมือง, พลวัตการเมืองการ

ปกครองของไทย, ทฤษฎีการเมืองว่าด้วยเสรีประชาธิปไตย, ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, ปัญหาทางการเมืองของไทย เป็นต้น

รายวิชาหลักที่กล่าวมานั้นถือได้ว่าเป็นรายวิชาที่สำคัญในการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคตและจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่จะให้ผู้เรียนนั้นมีความรู้เข้าใจและเชื่อมโยงในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติในขอบเขตสิทธิ เสรีภาพของพลเมืองที่จะพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป

การให้การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนทั่วไปมีบทบาทเกิดความรู้ความเข้าใจ และแสดงความคิดเห็นโต้แย้งมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาต่อไปว่า นักเรียนเป็นเยาวชนของชาติ และจะเป็นประชาชนผู้รับผิดชอบในกิจการสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต การที่สถาบันอุดมศึกษามีการส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ต่อระบอบการเมืองการปกครองเป็นการปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย เพื่อประโยชน์ในการปกครองและพัฒนาประเทศ เป็นการส่งเสริมความเข้าใจในระดับหนึ่ง ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครองของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครองของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ

3.2 ทำให้ทราบถึงความแตกต่างนักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครองของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ

3.3 เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำไปปรับปรุงการเรียนการสอนเกี่ยวกับ รูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยให้ดียิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใน การวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีการศึกษาปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวนทั้งหมด 150 รูป/คน ในการศึกษาครั้งนี้ ต้องการให้เกิดความน่าเชื่อถือมากที่สุด จึงใช้จำนวนประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง การวิจัย กำหนดเนื้อหาตามบทเรียนในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของ ไทยที่ได้ผ่านรายวิชาการมา โดยจำแนกดังต่อไปนี้ 1) ระบอบประชาธิปไตย 2) รัฐสภา 3) พรรคการเมือง 4) การเลือกตั้ง 5) สิทธิ เสรีภาพของปวงชน 6) การปกครองส่วนท้องถิ่น 7) รัฐธรรมนูญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ เกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ภาค ปกติ/พิเศษ และอายุ ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย จำนวน 46 ข้อโดยเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบ ก,ข,ค,ง, เพื่อให้ผู้ตอบ แบบสอบถามตอบตามความรู้ ความเข้าใจของตนเอง และครอบคลุมเนื้อหาของความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย และคำถามจะมีลักษณะคำตอบมีถูกและผิด หากตอบถูกจะได้ คะแนนข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดค่าคะแนนเท่ากับ 0 และผลคะแนนรวมของคำถามในส่วนนี้จะ เป็นตัวชี้วัดระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มประชากรเป้าหมาย เป็นค่าตัวแปรตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จำนวน 29 ข้อ โดยเป็นคำถามที่ “ใช่” และ “ไม่ใช่” หรือ “ไม่ทราบ” เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบความรู้และความ เข้าใจของตนเอง ครอบคลุมเนื้อหาของความรู้เกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย คำถามจะมีลักษณะทั้งจริง และเท็จปนกัน หากตอบถูกจะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดค่าคะแนนเท่ากับ 0 และผลคะแนนรวมของคำถามในส่วนนี้จะ เป็นตัวชี้วัดระดับความรู้ ความเข้าใจของกลุ่มประชากรเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การอ่านค่าหรือผลของการประมวลดังนี้ (Cronbach, 1990 : 202-204 อ้างอิงใน ดุสิต สุจิราพันธ์, 2540 : 93)

ค่าที่ได้ตั้งแต่ 0-50% หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไทยใน ระดับต่ำ
ค่าที่ได้ตั้งแต่ 50-65% หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไทยในระดับปานกลาง
ค่าที่ได้ตั้งแต่ 65% ขึ้นไป หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไทยใน ระดับสูง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1)สถิติเชิงพรรณนา เช่น ความถี่ ร้อยละ เพื่อบรรยายลักษณะของตัวแปรและสภาพภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง 2)เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง เพศ ภาค ปกติ-พิเศษ อายุ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) หาค่าสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครองของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครองชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 123 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 82.0 ส่วนเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ส่วนภาคการศึกษา ภาคปกติจำนวน 97 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 ส่วนพิเศษ จำนวน 53 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 ในด้านอายุ 18-25 ปี จำนวน 124 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 82.7 ส่วนอายุ 26-33 ปี จำนวน 24 รูป/คน คิดร้อยละ 16.0 ส่วนอายุ 34-41 ปี ไม่มี และอายุ 42 ปีขึ้นไป จำนวน 2 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

5.2 ผลการทดสอบระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย มีอยู่ 4 ระดับ คือมีระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยอยู่ในระดับดี มีจำนวน 84 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 รองลงมา มีระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการ

การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ มีจำนวน 29 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 มีระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 22 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 มีระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 15 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

5.3 ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ภาคปกติ/พิเศษมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย เฉลี่ยในแต่ละข้อส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ คือ มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 0.5 ขึ้นไป ยกเว้นคำถามในข้อที่ 10 เกี่ยวกับบุคคลใดเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้าน คือ ประธานสภาผู้แทนราษฎรรองลงมา ข้อ 28 ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประธานและตุลาการรวม 9 คน ข้อ 26 รัฐธรรมนูญทุกฉบับมาจากคณะปฏิวัติ และคณะประหารข้อ 11 พรรคการเมืองคือกลุ่มที่แสวงหาผลประโยชน์ข้อ 22 การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ให้อิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารอย่างเต็มที่ซึ่งจัดอยู่ในระดับความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ

5.4 ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีการศึกษาปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ภาคปกติ/พิเศษที่มีเพศ อายุ ภาคปกติและพิเศษแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามให้กับนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีการศึกษาปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย โดยมีข้อสมมุติฐานที่มีเพศ อายุ ภาคปกติและพิเศษมีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นพบที่น่าสนใจอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและเพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้าใจเนื้อหาสาระอันสำคัญเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยได้หลายประการด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายผลโดยแยกเป็นประเด็นดังตามสมมุติฐานต่อไปนี้

สมมุติฐานย่อยที่ 1 นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์การปกครองชั้นปีการศึกษาปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษต่างกันที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบ

ประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 พบว่า เพศชายมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยสูงกว่าเพศหญิง ผลการศึกษาในส่วนนี้ขัดแย้งกับงานวิจัยของสายสุณี ศักรางกูร (2542 : 84) มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบเนื้อหาเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาวิจัย พบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าเพศชาย และงานวิจัยของวิชัย บุญอุดมพร (2538) มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนผู้มีอายุระหว่าง 18-19 ปี ในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่, ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ทำการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระดับดีพอสมควร เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า เพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเพศชาย และงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย วิเชียร (2556 : 47) เรื่องความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตเทศบาลตำบลท่าขนอน อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลเกี่ยวกับเพศ พบว่า เพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำและระดับกลางมากที่สุด ส่วนเพศชายมีความรู้ความเข้าใจในระดับสูงมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชายมีความตื่นตัวในการรับฟังข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองมากกว่าชาวบ้านหญิง อนึ่งมีการค้นคว้าที่นครนิวยอร์ก ในสหรัฐอเมริกาปรากฏว่าทั้งเด็กหญิงและเด็กชายมีแนวโน้มที่จะแสวงหาข้อแนะนำหรือความรู้ทางการเมืองจากบิดามากกว่ามารดา อีกทั้งเป็นความรู้ทั่วไปของเด็กแต่ดั้งเดิมว่าผู้ชายเรื่องการเมืองมากกว่าผู้หญิง จึงมักหาความรู้จากพ่อมากกว่าแม่ปกติคิดว่าพ่อรู้เรื่องการเมืองการปกครองมากกว่าเรื่องในบ้านหรือในครอบครัว นอกจากนี้ปรากฏในแทบทุกสังคมที่ว่าเด็กหญิงกับเด็กชายมีนิสัยแตกต่างกัน เช่นเด็กหญิงชอบเล่นตุ๊กตา เล่นทำครัว เล่นทำขนมครก แต่เด็กผู้ชายมีแนวโน้มที่แสดงออกถึงนิสัยที่ชอบในเชิงการเมืองหรือใกล้เคียงกับการเมือง เช่น การเล่นโปริสจับขโมย เป็นต้น (จิรัช วิระชัย และคณะ, 2535 : 16)

สมมุติฐานย่อยที่ 2 นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์การปกครองชั้นปีการศึกษาปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษต่างกันที่มีอายุต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่าด้านอายุ 18-25 ปี จำนวน 124 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 82.7 สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนมากจบมัธยมศึกษาช่วงอายุ 18 ปี ที่เข้ามาศึกษาอุดมศึกษาและย่อมมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุทุมพร วิลาทอง (2541 : 78) เรื่องความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเรื่องการเมืองการปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนใน

อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า นักเรียนที่ลักษณะเชิงเพศ มีความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ชัย วิเชียร (2551 : 48) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตเทศบาลตำบลท่าขนอน อำเภอศรีราชา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านอายุช่วง 25-34 ปี เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำและระดับกลางมากที่สุด ส่วนผู้ที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูงมากที่สุด

สมมุติฐานย่อยที่ 3 นักศึกษาศาขารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษที่มีภาคปกติและพิเศษต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า นักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีการศึกษาปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยอยู่ในระดับดี สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะนักศึกษาภาคปกติเข้ามาศึกษาได้อย่างเต็มที่และมีเวลาหาข้อมูลค้นคว้าเอกสารเต็มที่และส่วนภาคพิเศษมาศึกษาช่วงเสาร์-อาทิตย์เป็นช่วงวัยทำงานและไม่ค่อยมีเวลาค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติมจากหลังศึกษาจึงส่งผลทำให้มีความแตกต่างระหว่างภาคปกติและพิเศษ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุวิฒ นุรักษ์ (2545 : 76) นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาในชั้นปีที่ 4 จะมีทัศนคติทางการเมืองไปในทางประชาธิปไตยมากกว่านักศึกษาในชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งอาจมาจากกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งนักศึกษาในชั้นปีที่ 1 นั้นถือได้ว่ายังไม่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองหรือผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองน้อยมาก

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 จากผลการวิจัยที่ค้นพบว่า นักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ภาคปกติและพิเศษ มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด เรื่องระบอบประชาธิปไตย รัฐสภา พรรคการเมือง การเลือกตั้ง สิทธิเสรีภาพของปวงชน การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญ ซึ่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและเพื่อให้นักศึกษามีจิตสำนึกที่เป็นพลเมืองที่ดี และเป็นดีต่อประเทศชาติในอนาคต

7.1.2 ควรเพิ่มเติมเนื้อหาสาระสำคัญๆ และเน้นรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยของไทยตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติแม้แต่ในระดับระหว่างประเทศ เพื่อที่จะให้นักศึกษาได้มีความหลากหลายด้านความรู้จากองค์กรที่เล็กจนถึงระดับต่างประเทศ

7.1.3 ควรสอดแทรกเหตุการณ์และข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ที่มีเนื้อหาสาระที่สำคัญที่เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย รัฐสภา พรรคการเมือง การเลือกตั้ง สิทธิ เสรีภาพของปวงชน การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญให้ทันต่อเหตุการณ์และเข้าใจทางการเมืองในปัจจุบันได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยของไทย ของแต่ละมหาวิทยาลัย เช่น เปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน ว่าการศึกษาและการส่งเสริมเป็นไปแนวทางเดียวกันหรือแตกต่างกันอย่างไรซึ่งข้อมูลที่ได้ก็จะ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

7.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการเมืองการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย เช่น รัฐสภา พรรคการเมือง การเลือกตั้ง สิทธิ เสรีภาพของปวงชน การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญ เป็นต้น

8. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. เอกสารชุดแนวทาง ปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- จิโรโชค วีระสัยและคณะ. (2535). **รัฐศาสตร์ทั่วไป**. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยอนันต์ สมทวณิช. (2523). **อุดมการณ์ทางการเมือง**. กรุงเทพฯ : ดวงดีการพิมพ์.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. (2543). **การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย
- วิชัย บุญอุดมพร. (2538). **ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของ ประชาชนผู้มีอายุระหว่าง 18-19 ปี ในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศักดิ์ชัย วิเชียร. (2551). **ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลใน เขตเทศบาลตำบลท่าขนอน อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครอง ท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สายสุณี ศักราภรณ์. (2542). **ความรู้ความเข้าใจรูปแบบเนื้อหาเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุทุมพร วิลาทอง. (2541). **ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเรื่องการเมืองการปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Cronbach.L.J. (1990). **Essentials of psychological testing**. 5thed. New York : Harper Collins.

Edward W. Smith, Stanley W. Krouse and Mark M. Atkinson. (1969). **The Educator Encyclopedia**. New Jersey : Prentice Hall.